

[Helge Madsen.]

At det ærede medlem hr. Alfred Jensen og jeg er fælles om ændringsforslag nr. 4, viser jo, at det kun er af teknisk art.

Ændringsforslag nr. 7 til § 43 betyder en fjernelse af de betingelser, som man har opstillet for, at et parti kan opnå tillægsmandater, bortset fra, naturligvis, at partiet i hele landet skal have opnået så mange stemmer, som i gennemsnit går på et mandat. Jeg nævnte ved første behandling, at vi fandt det rimeligt, at en anskuelse, som havde en sådan tilslutning, også blev repræsenteret på rigsdagen, og da man fra anden side fortsat opretholder spærrebovmen i § 43, fremsættes dette principielle krav.

Jeg vil gerne understrege det ærede medlem hr. Steens bemærkninger om, at det bør stilles helt klart for folketinget, hvad det er, det drejer sig om, og derfor skal det også siges af mig. Jeg vil udførligere redegøre for, hvad de foreslåede spærreregler ville have betydet, om de havde været gældende ved tidligere valg, og når jeg nævner, hvilke virkninger det ville have fået for Danmarks retsforbunds vedkommende, er det naturligt, fordi det er et parti, som har tilslutning over hele landet, og det er det sidste nye parti, som er kommet ind på rigsdagen.

Se, den første regel om, at man skal have opnået et kredsmandat, ville have udelukket retsforbundet fra repræsentation ved samtlige valg lige fra 1926, da vi blev repræsenteret første gang, og til og med valget i 1947. I 1950 derimod ville vi have opnået kredsmandater efter den nye valglov. Denne regel om kredsmandatet, som er blevet fremhævet fra anden side som en lempelse, er den, som overfor retsforbundet ville have virket stærkest, og det hænger naturligvis sammen med, at retsforbundet har sine stemmer jævnt fordelt over hele landet. Den ville ikke ramme et parti så stærkt, som i højere grad var lokalt bestemt, men det er jo ikke det, man tilstræber.

Den anden regel om, at partiet skal have opnået 60 000 stemmer, ville have udelukket retsforbundet til og med valget i 1945, og den tredje regel om, at man i hvert af de tre områder, København, øerne og Jylland, skal have opnået gennemsnittet pr. kredsmandat, ville også have udelukket retsforbundet fra repræsentation til og

med valget i 1945. Det har ved samtlige valg været valgdeltagelsen for retsforbundet i København, som har bevirket, at partiet var blevet udelukket ved denne regel helt op til og med valget i 1945.

Men naturligvis skal alle de tre regler anvendes samtidig, og så bliver det den blideste, som først giver adgang; men selv om alle tre regler havde været gældende samtidig, ville retsforbundet første gang være blevet repræsenteret i folketinget ved valget i 1947, da vi efter forslaget skulle have haft 8 mandater. Også andre beregninger viser, at landsomfattende bevægelser ikke ville have fået repræsentation, før de havde stemmer til 5 à 6 mandater; måske det kan gå lidt ned, men 3—5 mandater skal der jo til, før et parti kommer ind i rigsdagen. Så spørger jeg: Vil man virkelig det? Hertil kommer, at de nye partier, de nye bevægelser, som ikke opnår repræsentation, må yderligere finde sig i, at deres modstandere får disse mandater. Et parti, der har opnået stemmer til 4—5 mandater, får ikke disse, men man siger nærmest til dem: I får ingen mandater, men vi vælger lige så mange modstandere! Det er jo det, man siger med disse regler. Jeg spørger igen: Vil man virkelig lukke de nye bevægelser ude og give deres mandater til de gamle partier? Jeg appellerer til medlemmerne om at sige nej til paragraffer, som vil sætte skel mellem bevægelserne i befolkningen og folketinget, og stemme for ændringsforslag nr. 7, som vil bevirke, at de nye bevægelses styrke i befolkningen nøje afspejles i folketinget. Kan man ikke følge os heri, anbefaler jeg at stemme for ændringsforslag nr. 8, stillet af det ærede medlem hr. Steen. Dette ændringsforslag bevarer de nuværende begrænsninger, men sætter dog ikke nye spærreregler op.

Dersom § 43 vedtages i forslagets affattelse, må jeg anbefale at stemme imod valglovsforslaget ved tredje behandling for så skarpt som muligt at protestere imod disse spærreregler. Men jeg vil, som jeg også gjorde det ved første behandling, anbefale befolkningen at stemme ja til grundlovsforslaget trods denne plet på valgloven. Den pågældende paragraf i valgloven kan ændres, såsnart befolkningen ved valget har sat et flertal for ændringen ind i folketinget.

Med hensyn til folkeafstemningsloven vil jeg anbefale at stemme for den tekniske ændring i ændringsforslag nr. 2 og de tek-